

29.5.2024 2. helluntain jälkeisen viikon keskiviikko

Päivän epistola

”Ei Jumala sen vuoksi luvannut Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen koko maailmaa perinnöksi, että Abraham noudatti lakia, vaan siksi, että Abraham katsottiin vanhurskaaksi, kun hän uskoi. Jos näet perillisiä ovat ne, jotka vetoavat lain noudattamiseen, silloin usko menettää merkityksensä ja lupaus raukeaa. Laki tuo mukanaan Jumalan vihan: ellei ole lakia, ei ole rikkomustakaan. Lupaus ja usko kuuluvat yhteen sitä varten, että kaikki olisi armoa. Näin lupaus on varma ja koskee kaikkia Abrahamin jälkeläisiä, ei vain niitä joilla on laki, vaan myös niitä joilla on Abrahamin usko. Hän on meidän kaikkien isä, niin kuin on kirjoitettu: ”Minä olen tehnyt sinut monien kansojen isäksi.” Tähän Jumalaan Abraham uskoi, häneen, joka tekee kuolleet eläviksi ja kutsuu olemattomat olemaan. Abraham toivoi, vaikka toivoa ei ollut, ja niin hän uskoi tulevansa monien kansojen kantaisäksi näiden sanojen mukaisesti: ”Näin suuri on oleva sinun jälkeläistesi luku.” Hänen uskonsa ei horjunut, vaikka hän, lähes satavuotiaana, tiesi elinvoimansa sammuneen ja Saaran kohdun kuihtuneen. Abraham ei ollut epäuskoinen eikä epäillyt Jumalan lupausta, vaan sai voimaa uskostaan. Hän antoi Jumalalle kunnian varmana siitä, että Jumala pystyy tekemään sen mitä on luvannut. Sen vuoksi Jumala katsoikin hänet vanhurskaaksi. Näitä sanoja ei kuitenkaan ole kirjoitettu vain hänen tähtensä, vaan myös meidän vuoksemme. Jumala on katsova vanhurskaiksi meidätkin, kun uskomme häneen, joka on herättänyt kuolleista Herramme Jeesuksen. Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.” (Room. 4: 13 – 25)

Jumala lupasi Abramille, että Saara synnyttää hänelle jälkeläisen (1. Moos. 15: 4, 17: 15 – 16). Sen lisäksi Jumala lupasi Abramille paljon erilaista rikkautta (1. Moos. 12: 2, 13: 14 – 17). Juutalaisuudessa ymmärrettiin, että koko maailma oli oleva hänen perintönsä. Samalla Paavali kumoaa sen juutalaisen ajattelun, että tämä perintö perustuisi siihen, että Abraham noudatti lakia ”vaan siksi, että Abraham katsottiin vanhurskaaksi, kun hän uskoi.”

Jos perintö olisi perustunut lain noudattamiseen, silloin Jumalan lupaus Abrahamille olisi tarpeeton. Laki osoittaa rikkomuksen ja tuo näin Jumalan vihan. Tarvitaan jotain, missä laki ei ole osallisena. Sen takia kaikki riippuu uskosta. Laki ja lupaus eivät voi olla samanaikaisesti, lain on väistettävä. Se, joka elää uskossa, elää armossa. Jumalan lupaus koskee sekä juutalaisia että kaikkia niitä, jotka jakavat Abrahamin uskon.

”Minä olen tehnyt sinut monien kansojen isäksi.” (1. Moos. 17: 4 – 5). Tässä tulee esille Abrahamin nimen muuttuminen Abrahamiksi. Abram merkitsee ”korkea isä” tai ”isä on korkea”, Abraham ”kansojen paljouden isä”. ”Monet kansat” viittaa Iisakin, Ismaelin ja Keturahin jälkeläisiin (1. Moos. 25: 1 – 2). Paavali laajentaa sen koskemaan kaikkia pakanoita, jotka ovat uskossa Abrahamin lapsia.

”Joka tekee kuolleet eläviksi” on todennäköisesti peräisin juutalaisesta jumalanpalveluksesta. Juutalaisen jumalanpalveluksen tärkein rukous on Amida. Sen toinen siunaus on nimeltään Gevurot. Siinä on ajatus ylösnousemuksesta. Se on suomennettu esimerkiksi näin: ”Herra antaa elämän ja ylösnousemuksen kaikille.” Nyt Paavali käyttää sitä kuvaamaan, mitä tapahtui Saarelle. Tämän kuihtunut kohtu merkitsee hedelmällisen ajan loppuneen. Jumalallisesta voimasta Saara synnytti Iisakin. ”Kutsuu olemattomat olemaan” viittaa syntymättömään Iisakiin.

”Abraham toivoi, vaikka toivoa ei ollut”, siis vastoin ihmisten odotuksia, hän uskossa toivoi. Hän uskoi Jumalan lupaukseen ja Hänen luovaan voimaansa niin, että mahdottomalta näyttävä voi toteutua. Näin Iisakista tuli ”lupauksen lapsi”.

”Tiesi elinvoimansa sammuneen” tarkoittaa kyvyttömyyttä saada lapsia. ”Abraham ei ollut epäuskoinen eikä epäillyt Jumalan lupausta” on Paavalin yksinkertaistus asiasta. Jumalan antaessa lupauksen lapsen syntymästä Abraham oli naurahtanut (1. Moos. 17: 17). Paavali kuvaa Abrahamin asennetta: ”Hän antoi Jumalalle kunnian”.

”Näitä sanoja ei kuitenkaan ole kirjoitettu vain hänen tähtensä, vaan myös meidän vuoksemme.” Paavali ottaa Vanhan testamentin tapahtuman ja tuo tuon tapahtuman nykyhetkeen vaikuttamaan meidän keskuudessamme. ”Jumala on katsova vanhurskaiksi meidätkin, kun uskomme häneen, joka on herättänyt kuolleista Herramme Jeesuksen.” Abraham uskoi, että hän ja Saara voivat saada lapsen, vaikka ovatkin lapsen saamista ajatellen ”kuolleita”. Tämä usko vanhurskautti hänet. Jos me uskomme Jumalan herättäneen kuolleista Herramme Jeesuksen, mekin vanhurskaudumme. Abrahamin usko kertoo etukäteen kristittyjen uskosta Jumalaan.

”Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.” Todennäköisesti tämä on lainaus jo ennen Paavalia olleesta kristillisestä julistuksesta. Vanhatestamentillinen tausta tälle lauseelle on Jesajan kirjassa (Jes. 53: 4 – 5, 11 – 12).

Paavali toteaa, että ”Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhuskauttamisemme tähden.” Ensi lukemalla näyttää siltä, että meidän syntimme aiheutti Kristuksen kuoleman. Lopputulos Kristuksen ylösnousemuksesta on meidän vanhurskautumisemme. Tämä on yksinkertaistus, joka sopii tähän kohtaan Paavalin opetusta.

Päivän evankeliumi

”Ei jokainen, joka sanoo minulle: Herra, Herra, pääse taivasten valtakuntaan. Sinne pääsee se, joka tekee taivaallisen Isäni tahdon. Monet sanovat minulle sinä päivänä: Herra, Herra! Sinun nimessäihän me profetoimme, sinun nimessäsi me karkotimme pahoja henkiä ja sinun nimessäsi teimme monia voimatekoja. Mutta silloin he saavat minulta vastauksen: En tunne teitä. Menkää pois minun luotani, väärydentekijät!” (Matt. 7: 21 – 23)

Tämän päivän evankeliumiteksti jatkuu eilisestä. Eilisen tekstin viimeinen jae on tämän tekstin ensimmäinen jae.

Tämän päivän evankeliumin taustalta löytyy Vanhan testamentin ajatuksia. Kohta, jossa puhutaan profetoimisesta, on profeetta Jeremiaalta (Jer. 14: 14, 27: 15). ”Menkää pois minun luotani, väärydentekijät!” on psalmeista (Ps. 6: 9). Vähän myöhemmin Matteus kertoo evankeliumissaan, kuinka Jeesus lähetti opetuslapsensa julistamaan, että taivasten valtakunta on tullut lähelle. Samalla Hän ”antoi heille vallan karkottaa saastaisia henkiä ja parantaa kaikkia tauteja ja vaivoja” (Matt. 10: 1) Lähetettyjen joukossa oli myös Juudas Iskariot. Niiden joukossa, jotka toimivat Jumalan nimessä, on myös sellaisia, jotka ehkä itse luulevat toimineensa oikein, mutta eivät niin kuitenkaan ole tehneet. Jumalan armo on toiminut heidänkin kautta niin kuin se toimii myös syntisten pappien toimittaessa pyhiä sakramentteja.

Viimeisellä tuomiolla ei ratkaise sanotut sanat tai ihmisen erikoistaidot. Vain toteutunut Jumalan ja lähimmäisen rakastaminen ja Jumalan tahdon mukainen elämä ratkaisevat ihmisen kohtalon. Seurakunta koostuu sekä syntisistä että pyhistä ihmisistä. Kirkon opettajat toteavat, että lause ”En tunne teitä” tulee ymmärtää ”En rakasta teitä”. Tämä johtuu siitä, että väärydentekijät ovat omalla toiminnallaan ajautuneet pois Jumalan yhteydestä. He eivät ole enää Jumalan rakkauden piirissä.